

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

VII KADENCJA

S p r a w o z d a n i e

Komisji Polityki Społecznej i Rodziny

z działalności w VII kadencji Sejmu (2011-2015)

Warszawa 2015

Część informacyjno-statystyczną opracowano w sekretariacie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny

Małgorzata Cholewa	– starszy sekretarz komisji
Brygida Śliwka	– sekretarz komisji
Dariusz Lipski	– specjalista
Ewa Molska	– dokumentalista komisji

przy współudziale Wydziału Informacji i Obsługi Sekretariatów Komisji BKS

BIURO KOMISJI SEJMOWYCH

Sprawozdanie – opracowane w związku z art. 168 ust. 1 regulaminu Sejmu, na podstawie uchwały nr 20 Prezydium Sejmu z dnia 4 sierpnia 2015 r. – zostało przyjęte przez Komisję Polityki Społecznej i Rodziny na posiedzeniu w dniu 8 października 2015 r.

Obejmuje okres działania Komisji Polityki Społecznej i Rodziny, od dnia wyboru jej składu przez Sejm na 1. pos. w dniu 17 listopada 2011 r. do końca VII kadencji.

Przewodniczący Komisji

/-/ Sławomir Piechota

Sprawozdanie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny
z działalności w VII kadencji Sejmu (2011-2015)

Sejm na 1. posiedzeniu, w dniu 17 listopada 2011 roku, podjął, na podstawie art. 20 ust. 1 regulaminu Sejmu, uchwałę w sprawie wyboru składu osobowego Komisji Polityki Społecznej i Rodziny.

Do zakresu działania Komisji, zgodnie z załącznikiem do uchwały Sejmu RP z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu RP, należą sprawy kształtowania polityki społecznej państwa, problemów socjalnych, ubezpieczeń społecznych, świadczeń socjalnych, pomocy społecznej, komunalnego budownictwa mieszkaniowego i problemów osób niepełnosprawnych i kombatantów oraz sprawy prawa pracy, w tym ochrony pracowników, bezpieczeństwa i higieny pracy, równego traktowania w zatrudnieniu, a także systemów płac i kosztów utrzymania, walki z bezrobociem, rynku pracy, kosztów pracy, zatrudnienia i ochrony praw pracowniczych obywateli polskich w krajach Unii Europejskiej, zatrudnienia absolwentów oraz aktywizacji osób w wieku przedemerytalnym, a także sprawy wynikające bezpośrednio z funkcjonowania rodziny, wypełniania jej ról i zadań oraz występowania z propozycjami regulacji prawnych dotyczących tych zagadnień oraz sprawy dotyczące ochrony praw kobiet i zapewnienia im równych szans w życiu zawodowym i społecznym, a także sprawy związane z przestrzeganiem konstytucyjnej zasady równych praw kobiet i mężczyzn.

Prace legislacyjne Komisji w VII kadencji Sejmu RP skupiły się wokół następujących zagadnień:

1. rynku pracy,
2. ubezpieczeń społecznych,
3. polityki rodzinnej,
4. rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
5. pomocy społecznej,
6. pomocy dla kombatantów oraz ofiar represji wojennych i okresu powojennego, a także o działaczy opozycji antykomunistycznej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych,
7. pieczy zastępczej.

Do Komisji wpłynęły 152 projekty ustaw, wobec 80 zakończono postępowanie legislacyjne. W trakcie prac legislacyjnych Komisja powołała 31 podkomisji, w tym 5 stałych i 26 nadzwyczajnych. Cztery stałe podkomisje odzwierciedlały główne obszary działań Komisji.

Były to:

1. Podkomisja stała do spraw rynku pracy kierowana przez panią poseł Izabelę Katarzynę Mrzygłocką,
2. Podkomisja stała do spraw osób niepełnosprawnych kierowana przez pana posła Marka Plurę, a następnie przez posła Piotra Walkowskiego,
3. Podkomisja stała do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi kierowana przez pana posła Tadeusza Tomaszewskiego
4. Podkomisja stała do spraw pomocy społecznej kierowana przez posła Krzysztof Michałkiewicza.

Szczególny charakter i zadania miała powołana przez Komisję Polityki Społecznej i Rodziny, Komisję Infrastruktury oraz Komisję Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej wspólna podkomisja stała do spraw rewitalizacji.

Do najistotniejszych spraw, jakimi zajmowała się Komisja Polityki Społecznej i Rodziny w VII kadencji Sejmu, należy zaliczyć prace nad nowelizacją następujących ustaw:

- ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy,
- ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
- ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym,
- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,

- ustawy z dnia 1 lipca 2009 r. o łagodzeniu skutków kryzysu ekonomicznego dla pracowników i przedsiębiorców,
- ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej,
- ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,
- ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników,
- ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność,
- ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa,
- ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy,
- ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych.

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny wielokrotnie podejmowała prace nad projektami ustaw z zakresu polityki prorodzinnej. Spośród uchwalonych ustaw na szczególną uwagę zasługują:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2012 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (druk nr 177),
- ustawa z dnia 12 października 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (druk nr 319),
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (druk nr 856),
- ustawa z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (druk nr 893),
- ustawa z dnia 26 lipca 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy (druk nr 909),
- ustawa z dnia 10 maja 2013 r. o zmianie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz niektórych innych ustaw (druk nr 1075),
- ustawa z dnia z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (druk nr 1274),

- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (druki nr 1766, 1767 i 2252),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2014 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (druk nr 2254),
- ustawa z dnia 25 lipca 2014 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (druk nr 2532),
- ustawa z dnia 15 maja 2015 r. o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz niektórych innych ustaw (druk nr 2832),
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (druk nr 2923),
- ustawa z dnia 15 maja 2015 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (druk nr 3291),
- ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3325),
- ustawa z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3428),
- ustawa z dnia 9 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o Rzeczniku Praw Dziecka (druk nr 3526),
- ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych (druk nr 3584),
- ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (druk nr 3588),
- ustawa z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw (druki nr 3840 i 3887).

Szczególne strategiczne znaczenie i wartość miały prowadzone w Komisji Polityki Społecznej i Rodziny – we współpracy z Pełnomocnikiem Rządu do spraw Osób Niepełnosprawnych – prace nad ustawą z dnia 15 czerwca 2012 r. o ratyfikacji Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. Ratyfikacja Konwencji wprowadza nową jakość w kształtowaniu i ochronie praw osób niepełnosprawnych w naszym kraju, w tym zwłaszcza w zakresie praw podmiotowych, ochrony rodziny budowanej przez

osoby niepełnosprawne czy wychowującej dziecko niepełnosprawne, edukacji na wszystkich poziomach oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Komisja zapoznała się w trakcie VII kadencji z następującymi Informacjami na temat:

- udziału osób niepełnosprawnych w wyborach,
- stanu i kierunków rozwoju sportu osób niepełnosprawnych,
- zatrudnienia osób niepełnosprawnych w służbie cywilnej,
- systemu wsparcia dla kombatantów i osób represjonowanych,
- funkcjonowania i realizacji zadań przez Zakład Ubezpieczeń społecznych, w tym systemu orzecznictwa lekarskiego ZUS dla celów rentowych oraz orzekania o niepełnosprawności,
- wyników Narodowego Spisu Powszechnego w 2011 roku w zakresie spraw społecznych,
- instytucji ubezwłasnowolnienia w Polsce,
- Raportu „Diagnoza społeczna 2011. Warunki i jakość życia Polaków” opracowanego w ramach projektu systemowego realizowanego przez Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich pn. „Diagnoza społeczna 2009-2013”,
- wyników kontroli działania administracji publicznej na rzecz bezdomnych,
- działań ze strony administracji publicznej na rzecz przeciwdziałania przemocy wobec dzieci,
- Raportu na temat diety i sytuacji ekonomicznej rodzin w Polsce,
- polityki rodzinnej Rządu RP.

Komisja podjęła inicjatywy ustawodawcze dotyczące:

- projektu ustawy o zmianie ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie,
- projektu ustawy o zmianie kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz kodeksu postępowania cywilnego,
- projektu ustawy o zmianie ustawy o spółdzielniach socjalnych,
- projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw,
- projektu ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz ustawy – Kodeks wykroczeń.

Komisja odbyła posiedzenie wyjazdowe w Zamościu, poświęcone zakresowi i formom wsparcia dla rodziny z osobą niepełnosprawną. Podczas tego posiedzenia członkowie Komisji odwiedzili i zapoznali się z działalnością modelowej placówki – Ośrodka dla Dzieci Niepełnosprawnych „Krok za krokiem”, w tym Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych z Przedszkolem, Warsztaty Terapii Zajęciowej oraz Środowiskowy Dom Samopomocy.

Do Komisji skierowano również projekty uchwał, w tym komisyjny projekt uchwały w sprawie ustanowienia dnia 20 listopada Ogólnopolskim Dniem Praw Dziecka.

Komisja uchwaliła 3 dezyderaty. Były to:

1. Dezyderat w sprawie praw osób niepełnosprawnych jako uczestników ruchu drogowego,
2. Dezyderat w sprawie pomocy Państwa dla Sybiraków,
3. Dezyderat w sprawie finansowania środowiskowych domów samopomocy.

Komisja przyjęła 18 opinii oraz rozpatrzyła inne przedłożenia skierowane do Komisji. Były to m.in.:

1. Informacje Rzecznika Praw Dziecka o działalności za lata 2011-2014,
2. Stanowiska Głównego Inspektora Pracy z działalności Państwowej Inspekcji Pracy w latach 2011-2014,
3. Rządowy dokument: Informacja o realizacji rządowego programu preferencyjnych kredytów mieszkaniowych „Rodzina na Swoim” oraz zamierzenia w sprawie wprowadzenia po dniu 31 grudnia 2013 r. systemów wspierania rodzin w zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych,
4. Sprawozdanie z realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za okres styczeń 2010 – grudzień 2013,
5. Sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2010-2013,
6. Przedstawiony przez Prezesa Rady Ministrów dokument: „Informacja o funkcjonowaniu centrów i klubów integracji społecznej w okresie 2010-2013,
7. Rządowy dokument: Informacja o funkcjonowaniu spółdzielni socjalnych działających na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych za okres 2012-2013,

8. Informacja Rady Ministrów z realizacji w 2013 roku ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Specyfikę pracy Komisji Polityki Społecznej i Rodziny, w sposób szczególny, oddaje ilość oraz ciężar gatunkowy nadsyłanej korespondencji. Charakteryzuje się ona bardzo dużym zróżnicowaniem pod względem treści i formy wystąpień, w szczególności zaś liczbą korespondujących podmiotów i ilości poruszanych zagadnień. Do Komisji trafia m.in. korespondencja od przedstawicieli środowisk kombatanckich i sybiraków, osób niepełnosprawnych, emerytów i rencistów, bezrobotnych, organizacji pozarządowych, organów samorządu terytorialnego, organizacji pracodawców, związków zawodowych, przedstawicieli i organów reprezentujących poszczególne grupy zawodowe, organów administracji rządowej oraz innych podmiotów niewymienionych powyżej. Nadesłana korespondencja, w większości przypadków, dotyczy próśb o interwencję w sprawach indywidualnych, skarg, protestów, próśb o wykładnię przepisów prawa, postulatów zmian w ustawodawstwie krajowym, stanowisk i wniosków w odniesieniu do procedowanych projektów ustaw, podziękowań, zaproszeń na konferencje i spotkania okolicznościowe oraz publikacji i wyników badań z zakresu polityki społecznej, polityki rodzinnej i rynku pracy.

Komisja odbyła 261 posiedzeń, które objęły 330 godzin, 109 posiedzeń podkomisji stałych oraz 92 posiedzenia podkomisji nadzwyczajnych, którym poświęciła 230 godzin oraz 18 posiedzeń prezydium.

W czasie kadencji pracami Komisji kierowało Prezydium Komisji w składzie:

- poseł Sławomir Piechota – przewodniczący Komisji,
- poseł Magdalena Kochan – zastępca przewodniczącego Komisji,
- poseł Anna Bańkowska – zastępca przewodniczącego Komisji,
- poseł Janusz Śniadek – zastępca przewodniczącego Komisji,
- poseł Stanisław Szwed – zastępca przewodniczącego Komisji.

W pracach Komisji Polityki Społecznej i Rodziny szczególny wkład ma także pan Krzysztof Pater – stały doradca Komisji, który przygotowywał m.in. opinie o projektach ustaw skierowanych do komisji, założenia do projektów opinii, dezyderatów, uchwał, rezolucji, apeli oraz oświadczeń lub deklaracji Sejmu przyjmowanych przez Komisję, a także materiały analityczne i opracowania przydatne w pracach Komisji.

Do udanych należy zaliczyć współpracę z organami państwa, instytucjami państwowymi i organizacjami pozarządowymi:

- Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej,
- Zakładem Ubezpieczeń Społecznych,
- Najwyższą Izbą Kontroli,
- Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Rzecznikiem Praw Dziecka.

Przewodniczący Komisji

/-/ Sławomir Piechota

Warszawa, dnia 8 października 2015 roku